Examenul național de bacalaureat 2021 Proba E. d) Chimie organică

Varianta 4

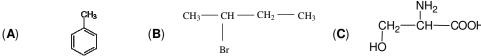
• Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.

• Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Subjectul A

Itemii de la 1 la 10 se referă la compuși organici ale căror formule de structură, notate cu litere de la (A) la (F), sunt prezentate mai jos:

(D)
$$\stackrel{\text{CH}_3}{\downarrow}_{\text{NO}_2}$$
 (E) $\stackrel{\text{H}_3\text{C}}{\longrightarrow}$ CH $\stackrel{\text{CH}_3}{\longrightarrow}$ CH $\stackrel{\text{CH}_3}{\longrightarrow$

Pentru fiecare item de mai jos, notați pe foaia de examen numărul de ordine al itemului însoțit de litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.

1. Între compușii organici sunt și hidrocarburi. Numărul acestora este egal cu:

a. 1; **c.** 3; **b.** 2; **d.** 4.

2. Are în moleculă nouă legături covalente carbon-hidrogen:

a. (A); **c.** (C);

b. (B); **d.** (D).

3. Au în moleculă un singur atom de carbon secundar:

a. (A) și (B); **c.** (C) și (E);

b. (B) şi (C); **d.** (C) şi (F).

4. Compusul (B) poate fi obținut din compusul (E) printr-o reacție de: **a.** aditie; **c.** transpozitie;

b. eliminare; **d.** substituție.

5. Este fals că:

a. (A) este o hidrocarbură aromatică; **c.** (D) este 1,3,5-trinitrotoluenul;

b. (A) și (E) au câte opt atomi de hidrogen în moleculă; **d.** (F) are C.O. = 100.

6. Compusul organic (C):

a. este lichid, în conditii standard: c. formează legături de hidrogen cu moleculele de apă;

b. este un tioaminoacid; **d.** se formează la hidroliza cisteinil-cisteinei.

7. Este adevărat că:

a. (A) se utilizează ca solvent; c. (D) se utilizează la fabricarea dinamitei;

b. (B) este produsul de adiție al bromului la (E); **d.** (F) este 2,4,4-trimetilpentanul.

8. Compusul organic (F):

a. are temperatura de fierbere mai mare decât *n*-octanul: c. este izomer cu 2.3.4-trimetilpentanul:

b. are un atom de carbon asimetric în moleculă; d. este izomer cu 2,3,4-trimetilhexanul.

9. Au acelasi raport masic C: H:

a. (A) și (B); **c.** (C) și (D);

b. (B) şi (F); **d.** (E) şi (F).

10. Există aceeași cantitate de carbon în:

a. 1 mol de (A) și 2 mol de (D); **c.** 92 g de (A) și 227 g de (D);

b. 2 mol de (B) si 1 mol de (E); **d.** 137 g de (B) si 112 g de (E). **30 de puncte**

Subiectul B

Citiţi următoarele enunţuri. Dacă apreciaţi că enunţul este adevărat scrieţi, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunţului şi litera A. Dacă apreciaţi că enunţul este fals scrieţi, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunţului şi litera F.

- 1. Între un atom de carbon si un atom de azot se poate realiza o legătură covalentă simplă.
- 2. Omologul superior al 2-metilbutanului are formula moleculară C₆H₁₂.
- 3. Izomerizarea *n*-butanului este un proces reversibil.
- 4. Grăsimile se dizolvă în tetraclorură de carbon.
- 5. Celuloza este o polizaharidă solubilă în apă.

10 puncte

Varianta 4

SUBIECTUL al II-lea (25 de puncte)

Subjectul C

- **1.** Raportul dintre numărul legăturilor covalente $\pi(pi)$ și numărul legăturilor covalente $\sigma(sigma)$ din molecula unei alchine (A) este 1 : 6. Știind că alchina (A) are în moleculă un singur atom de carbon primar:
- **a.** Determinați numărul legăturilor covalente σ (sigma) din molecula alchinei (A) și scrieți formula de structură a acesteia.
- **b.** Scrieți formula de structură a unei alchine (B), izomeră de catenă cu alchina (A).

5 puncte

2. O hidrocarbură (H) are formula de structură:

- a. Scrieți denumirea științifică (I.U.P.A.C.) a hidrocarburii (H).
- b. Scrieți formula de structură a unui izomer de catenă al hidrocarburii (H), care are în moleculă numai atomi de carbon primar şi cuaternar.
   3 puncte
- 3. Scrieți ecuația reacției de obținere a 1-cloronaftalinei din naftalină și clor, în prezența clorurii de fier(III). Utilizați formule de structură pentru compușii organici.
- **4.** O probă de naftalină s-a supus clorurării catalitice. Știind că s-au obținut 4387,5 g de 1-cloronaftalină, la un randament al reacției de 90%, determinați cantitatea de naftalină necesară reacției, exprimată în moli. **3 puncte 5.** Notați două utilizări ale naftalinei. **2 puncte**

Subjectul D

1. Scrieți ecuațiile reacțiilor chimice care au loc la cracarea *n*-butanului.

4 puncte

- **2.** O cantitate de *n*-butan este supusă cracării. Se formează 403,2 m³ de amestec gazos, măsurat în condiții normale de temperatură și de presiune, format din metan, etan, etenă, propenă și *n*-butan nereacționat. În amestecul gazos există 2 kmol de etenă, iar raportul molar *n*-butan nereacționat : metan este 1 : 3. Determinați cantitatea de *n*-butan introdusă în procesul de cracare, exprimată în kilomoli. **4 puncte**
- 3. Notati două proprietăti fizice ale metanului, în conditii standard.

2 puncte

SUBIECTUL al III-lea (25 de puncte)

Subjectul E

1. În schema de reacții mai jos, compusul organic (A) este un alcool monohidroxilic cu catenă aciclică saturată, care are radicalul hidrocarbonat format din sapte atomi:

(I)
$$A + O_2 \xrightarrow{\text{mycoderma aceti}} B + a$$

(II) B + NaHCO₃ $\longrightarrow$ D + CO₂ + a

- a. Determinați formula moleculară a compusului (A).
- b. Scrieți ecuațiile reacțiilor corespunzătoare schemei, utilizând formule de structură pentru compușii organici.

5 puncte

- 2. Scrieţi ecuaţia reacţiei de obţinere a trinitratului de glicerină, din glicerină și amestec sulfonitric. Utilizaţi formule de structură pentru compuşii organici.
- 3. Trinitratul de glicerină se utilizează în medicină, la fabricarea unor comprimate. O probă de 0,46 g de glicerină este supusă nitrării cu amestec sulfonitric pentru obținerea trinitratului de glicerină. Calculați numărul de comprimate, care pot fi preparate din trinitratul de glicerină obținut la nitrarea glicerinei, știind că un comprimat conține 2,27 mg de trinitrat de glicerină.
- **4.** Detergentul cu formula de structură: $CH_3 (CH_2)_n N^+(CH_3)_3$]Cl are masa molară 249,5 g/mol. Determinați raportul atomic C_{primar} : $C_{secundar}$ din formula de structură a detergentului. *3 puncte*

5. Notați o utilizare a etanolului.

1 punct

Subjectul F

Scrieti formula de structură a cationului valinei.

2 puncte

- 2. a. Scrieți ecuația reacției dintre glucoză și reactivul Fehling. Utilizați formule de structură pentru compușii organici.
- **b.** O soluţie de glucoză cu masa 54 g se tratează cu reactiv Fehling, în exces. Din reacţie rezultă 4,32 g de precipitat roșu-cărămiziu. Determinaţi concentraţia procentuală masică a soluţiei de glucoză. *5 puncte*
- 3. Calculați volumul soluției de acid (+) lactic de concentrație 0,1 M, exprimat în mililitri, care trebuie adăugat unei soluții de acid (-) lactic cu volumul de 4 mL și concentrația 0,4 M, astfel încât soluția finală să nu prezinte activitate optică.

  3 puncte

Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16; Cl-35,5; Cu-64; Br-80.

Volumul molar (condiții normale): V = 22,4 L·mol⁻¹.